

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

Тетяна Пірус

Вінницький державний
педагогічний університет
ім. Михайла Коцюбинського

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

ТРАДИЦІЯ – (від лат. tradition – переказ, звичай) – це елементи культури, що передаються від покоління до покоління, зберігаються протягом тривалого часу та слугують регулятором суспільних стосунків.

Традиція – досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки та ін., що склалися історично й передаються з покоління в покоління.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

ІМІТАЦІЯ (лат. imitatio – наслідування):

1. Наслідування.
2. Підроблення.

ІМІТАЦІЯ –це підробка, протизаконне виробництво неліцензованої продукції, схожої на дорогі оригінали виробників відомих марок.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

**Класифікація традиційних народних ляльок-іграшок
Поділля за їх призначенням (функціями) (2010 р.):**

Лялька-кукла (жованка, квач)

Лялька-немовля

Лялька-малюк

Лялька для сюжетно-рольової гри

Лялька-кукла (жованка, квач)

Лялька-немовля

Лялька-малюк

Лялька для сюжетно-рольової гри (1)

Лялька для сюжетно-рольової гри (2)

Лялька для сюжетно-рольової гри (3)

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

Основні критерії, за якими лялька вважається традиційною:

- ❑ Використання традиційних для народної культури матеріалів для виготовлення ляльок
- ❑ Збереження традиційної технології виготовлення ляльки
- ❑ Належність ляльок до одного з визначених видів за функціональним призначенням
- ❑ Наявність обов'язкових ознак, властивих кожному виду, залежно від його функціонального призначення

Використання традиційних матеріалів

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

Класифікація ляльок за призначенням:

ТРАДИЦІЙНІ

- Народні ляльки-іграшки
- Українські народні обрядові ляльки

СУЧАСНІ

- Авторські ляльки-іграшки
- Сувенірні ляльки
- Інтер'єрні ляльки

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

Ризики для української традиційної лялькової культури:

1. Витіснення українських народних ляльок внаслідок поширення зразків з інших культур.
2. Запозичення чужих термінів у процесі виготовлення ляльок з втратою традиційних назв.
3. Використання сучасних штучних матеріалів.
4. Підміна традиційних ляльок-іграшок обрядовими або сучасними (сувенірними, авторськими, інтер'єрними).

Використання сучасних штучних матеріалів

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ ПОДІЛЛЯ: ТРАДИЦІЯ ТА ІМІТАЦІЯ

Шляхи збереження українських традиційних народних ляльок:

- ❑ Відокремлення традиційних народних ляльок (обрядових та традиційних ляльок-іграшок) від сучасних ляльок (сувенірних, авторських ляльок-іграшок, інтер'єрних).
- ❑ Відокремлення в рамках української народної лялькової традиції ляльок-іграшок від обрядових ляльок.
- ❑ Створення словника термінів, які використовуються під час виготовлення та використання ляльок.

УКРАЇНСЬКІ
НАРОДНІ ЛЯЛЬКИ
ПОДІЛЛЯ

ТЕТЯНА ПІРУС

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!